

Tevfik Güngör

gungoruras@superonline.com

Et ithalati hayvancılığı öldürüyor

OLAYLARIN İÇİNDEN

Et fiyatları artmaya başlayınca, Ankara karkas **et ithali** için kapıları açmıştı. O kapı bir kapanır, bir açılır hale geldi.

Sadece ette değil, her türlü **tarım** üretiminde fiyatlar yükselince Ankara, ithalatla yerli üreticinin "terbiye edilmesi"ni hedef alıyor. Ucuz ithalden sonra fiyatlar bir süre geriler ama ithalat yerli üreticiyi üretimden soğuttuğu için, üretim azalır. İthalat üretimi caydırarak fiyatlarda kalıcı artışa yol açar.

Bugüne kadar hayvancılığı **teşvik** için 10 milyar TL dağıtıldı. Sıfır faizli kredi verildi. Böylece sığır varlığı 15 milyon adede yükseldi.

Yılda 1 milyon ton kırmızı **et tüketiyoruz**. Bunun yüzde 90'ına yakını sığır eti, yüzde 10'una yakını koyun eti. Diğer hayvan türlerinin ufak payları var.

Et fiyatlarının artışının arkasında kalıcı ve de geçici nedenler var:

1) Kalıcı nedenler şunlar: Bizim hayvanlar dağda çayırdaki beslenmiyor. Çiftliklerde yemle besleniyor. **Hayvancılıkta** maliyetin yüzde 60'ını sanayi yemi teşkil ediyor. Sanayi yeminin hammaddesi ithal girdi. Döviz fiyatı artınca yem fiyatları, dolayısıyla hayvan maliyeti artıyor.

2) İthalat kapısı bir açılıyor, bir kapanıyor. Bu durumda besiciler uzun vadeli olarak riske giremiyorlar. Üretimi artıramıyorlar.

Et fiyatlarındaki artışın kalıcı ve geçici nedenlerini iyi değerlendirmeden, piyasaya az miktarda ucuz et sürmek, et sorununa çözüm değil çözümsüzlük getirir.

Devamlı karkas **et ithal** ederek halkın et talebini karşılayamayız. Ucuz et ancak üretim artışıyla mümkün olabilir.

Bu işin uzmanı Ali Ekber Yıldırım yazdı: **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü** çok kapsamlı bir çalışma ile "**Kırmızı Et** Stra-

tejisi" hazırladı. Bu stratejide aynen şöyle deniliyor: "**Kırmızı et üretiminin** artışı, besi hayvanı materyali temini büyük önem taşımaktadır. Zaman zaman başvuru et ve besilik hayvan ithalatı sorunu çözmekten uzaktır." Yıllardan beri, canlı hayvan ve **et ithalati** ile sorunlar çözülmeye çalışılıyor. Her defasında ithalatın çözüm olmadığı görülmesine rağmen, bu politika ısrarla sürdürülüyor.

Koyun ve sığır varlığımızın artmamasının nedeni, ülkede hayvanların besleneceği meraların kalmaması. Doğu Anadolu'da terör var. Batı'daki meralar kararname ile toplu konutlara tahsis edildi. 1990'larda 24 milyar hektar, 2000'in başında 16 milyar hektar olan kullanılabilir çayır, mera alanı 9-10 milyar hektara geriledi.

Sığırlarımız yem ile besleniyor. Hazır yemin girdisi ise dolar. Dolar artınca **büyükbaşların** beslenme maliyeti de artıyor.

Hayvancılıkta öne çıkan ülkelerde toplam beslenmede çayır, meranın payı yüzde 50 dolayında.

Tarım kaynaklı kaba yemin payı yüzde 25 dolayında. İşte bu nedenle o ülkelerde **büyükbaş** fiyatları ucuz.

Biz ise çayır ve mera olmadan hazır yeme dayalı olarak **hayvancılık** yapmaya çalışıyoruz.

Yıllık 60 milyon ton dolayındaki kaba yem tüketiminde çayır ve meranın payı 12 milyon ton dolayında. Kaba yemin sadece yüzde 20'si, toplam yemin sadece yüzde 10'u çayır ve meradan karşılanıyor.

Çayır ve meraya çıkamayan **büyükbaş** hayvanlar kapalı alanlarda kaba yem ve karma yem yiyor.

Kaba yem, yem bitkilerinden elde ediliyor. Bunlar yonca, fiğ, korunga, silajlık mısır, burçak, hayvan pancarı gibi yem bitkileri. Bizim kaba yem üretimimiz de talebi karşılamıyor.